

Important Bird Area: Dzivin - Vialiki Lies

© Volker Blueml

Code: BY050

Central coordinates: 52° 04' N 24° 34' E

Location: Brestskaya voblast: Kobryn region

Area: 20449 ha

IBA Criteria: A1, A4i

National conservation status: цэнтральная частка тэрыторыі з'яўляецца біялагічным заказнікам мясцовага значэння «Дзівін - Вялікі Лес» (3851 га)

International conservation status: ТВП міжнароднай значнасці, утворана ў 2010 годзе

Site description:

Тэрыторыя ТВП размешчана ў паўднёва-заходняй частцы Кобрынскага раёна. З усходняга боку прымыкае ТВП "Балота Званец". Размешчана ў паўночна-усходняй частцы Маларыцкай раўніны - аднаго з трох фізіка-геаграфічных раёнаў акругі Брэсцкага Палесся Палескай правінцыі.

Рэльеф пераважна плоскі. Характэрнай асаблівасцю з'яўляюцца затарфованыя лагчыны, арыентаваныя з паўночнага-усходу на паўднёвы-захад.

На тэрыторыі ТВП "Дзівін - Вялікі Лес" праходзіць сістэма каналаў, якія

упадаюць у Дняпроўска-Бугскі канал. Самым вялікім з іх з'яўляецца Казацкі канал. Перасякае вялікі балотны лясны масіў з юго-усходу на северо-захад у яго паўднёвай часткі. Праведзеная меліярацыя аказвае істотны ўплыў на водны рэжым лясных тарфяна-балотных глеб. Возера Любань, якое звязана дрэнажнымі каналамі з Дняпроўска-Бугскім каналам, з'яўляецца тут адзіным натуральным вадаёмам. Возера Любань разам з вдсх. Арэхаўскім і некалькімі затопленамі торфапляцоўкамі мае вялікае значэнне для вадаплаўваючых і каляводных птушак.

Забалочаныя лясныя ўчасткі, а таксама нізінныя балоты прадстаўленыя ў цэнтральнай частцы ТВП.

У адпаведнасці з геабатанічным раянаваннем тэрыторыя адносіцца да Прыбугска-Прыпяцкаму раёну Бугска-Палескай геабатанічнай акругі падзоны шырокалісцевых хваёвых лясоў. На тэрыторыі біялагічнага заказніка "Дзівін - Вялікі Лес" пераважаюць бяроза, сасна. Значнае распаўсюджванне атрымалі дуб, ясьень, алешыначорная, радзей - грабіклён. Падлесак у насаджэннях прадстаўленыя ў асноўным крушынай, вярбой, ляшчынай, свідзінай.

У цэлым флора налічае каля 400 відаў сасудзістых раслін. Па прадстаўленасці такога рэдкага для еўрапейскага кантынента выгляду, як венерын чаравічак сапраўдны *Surgipedium calceolus* (каля 10 тыс. экзэмпляраў) заказнік "Дзівін - Вялікі Лес" не мае сабе роўных у Рэспубліцы Беларусь.

ТВП "Дзівін - Вялікі Лес" выкарыстоўваецца для вядзення лясной гаспадаркі, палявання, рыбалкі, збору грыбоў і ягад. Меліярыраваныя ўчасткі пераважна выкарыстоўваюцца для выпаса кароў і сенакосаў. На берагах воз. Любань размешчаныя базы адпачынку.

Habitats:

Драбналістыя лясы - 35,8%, хваёвыя лясы - 7%, шырокалісцевыя лясы - 5%, сельгасугоддзі - 30%, балоты - 12,5 %, штучныя вадаёмы - 7%, азёры - 2,3%.

Birds:

165 відаў птушак сустракаюцца на разглядаемай мясцовасці, 130 відаў гняздзіцца.

Тэрыторыя ТВП мае вялікае значэнне для захавання рэдкіх відаў птушак. Тут

яшчэ захаваліся месцы пасялення такіх відаў як вялікі арлец *Aquila clanga*, вяртлявая чаротаўка *Acrocephalus paludicola*, вялікі грычук *Limosa limosa*. Мясцовая папуляцыя цецэрука адна з самых буйных на крайнім паўднёвым захадзе Беларусі. Увосень перад міграцыяй на меліяраваных землях адзначаюцца зграі шэрых жураўлёў колькасцю да 3 000 асобін. У цэлым 58 відаў птушак маюць розны Еўрапейскі ахоўны статус.

Other animal groups:

На ТВП адзначана 36 відаў звяроў, 5 відаў рэптылій, 10 відаў амфібій.

Populations of IBA trigger species:

Species	Season	Quality of estimate	Period	Quality of estimate	Trends	IBA criteria
Pintail <i>Anas acuta</i>	P	50-100 ос	2000-2009	Good		
Smew <i>Mergus albellus</i>	P	20-40 ос	2000-2009	Good		
Black-throated diver <i>Gavia arctica</i>	P	0-5 ос	2000-2010	Good		
Bittern <i>Botaurus stellaris</i>	B	5 males only	2000-2009	Good	↔	
Great white egret <i>Casmerodius albus</i>	B	5-15 breeding pairs	2005-2010	Medium	↑	
Black stork <i>Ciconia nigra</i>	B	4-10 breeding pairs	2000-2009	Medium	↔	
White-tailed eagle <i>Haliaeetus albicilla</i>	N	3-4 ос	2000-2009	Poor	↔	
Short-toed eagle <i>Circaetus gallicus</i>	B?	1-3 breeding pairs	2000-2009	Medium	↔	

Species	Season	Quality of estimate	Period	Quality of estimate	Trends	IBA criteria
Hen harrier <i>Circus cyaneus</i>	B	2-4 breeding pairs	2000-2009	Medium		
Lesser spotted eagle <i>Aquila pomarina</i>	B	+	2000-2009	Poor		
Spotted eagle <i>Aquila clanga</i>	B?	0-1 breeding pairs	2000-2009	Good	↔	
Hobby <i>Falco subbuteo</i>	P	+	2000-2009	Poor		
Little crane <i>Porzana parva</i>	B	20-30 males only	2000-2009	Medium	↑	
Corncrake <i>Crex crex</i>	B	25-30 males only	2000-2009	Medium	↓	
Crane <i>Grus grus</i>	B	20-30 breeding pairs	2000-2009	Medium	↔	
Crane <i>Grus grus</i>	P	1500-3000 individuals	2000-2009	Good	↔	A4i
Black-tailed godwit <i>Limosa limosa</i>	B	10-20 breeding pairs	2000-2009	Good	↓	A1
Eagle owl <i>Bubo bubo</i>	B	3-4 breeding pairs	2000-2009	Good	↔	
Green woodpecker <i>Picus viridis</i>	B	2-5 breeding pairs	2000-2009	Poor		
White-backed woodpecker <i>Dendrocopos leucotos</i>	B	5-10 breeding pairs	2000-2009	Poor		

Species	Season	Quality of estimate	Period	Quality of estimate	Trends	IBA criteria
Aquatic warbler <i>Acrocephalus paludicola</i>	B	11-15	2009	Good	↔	A1
Bearded reedling <i>Panurus biarmicus</i>	B	> 1 breeding pairs	2009	Poor		
Azure tit <i>Cyanistes cyaneus</i>	N	+	2000-2009	Poor		

Other biodiversity:

Звяры: Барсук *Melesmeles*, арэшнікавая соня *Muscardinusavellanarius*.

Рэптыліі: Балотная чарапаха *Emysorbicularis*.

Насякомыя: Гламерыс звязаны *Glomerisconnexa*, мнемазіна *Parnassius mnemosyne*, жужаль фіялетава *Carabusviolaceus*.

Расліны: Пылкагалоўнік чырвоны *Cephalantherarubra*, ятрышнік мужчынскі *Orchis mascula*, увярэднік скіпетрападобны *Pedicularissceptrum-carolinum*, венерын чаравічак сапраўдны *Cypripediumcalceolus*, кадзіла сармацкае *Melittissarmatica*, ядрушка даўгарогая *Gymnadeniaconopsea*, гарычка крыжападобная *Gentianacruciata*, гайнік цёмна-чырвоны *Epipactisatrorubens*, вярба чарнічная *Salixmyrtilloides*, асака ценявая *Carexumbrosa*, званочак шыракалісты *Campanulalatifolia*, зубніца клубняносная *Dentariabulbifera*, лілея кучаравая *Liliummartagon*, тайнік яйцападобны *Listeraovata*, касач сібірскі *Irissibirica*.

Threats:

- зарастанне асаковых балот хмызняком.
- значная рэкрыяцыйная нагрузка.

Recommendations for the conservation:

- Падтрымліваць гідралагічны рэжым заказніку з дапамогай шлюзаў на канале Казацкі.

- Перадаць пад ахову месцы абітання рэдкіх відаў.
- Абмежаваць палявання на прамысловыя віды птушак на тэрыторыі заказніка.
- Інфармаванне мясцовага насельніцтва аб ТВП.

References:

Асабістыя паведамленні: Бакур Ю.Ю., Кальчанка А.І., Левы С.В., Пракапчук В.

Научное и технико-экономическое обоснование местного биологического заказника «Дивин-Великий лес» в Кобринском районе Брестской области.

Authors : Бакур Ю.Ю., Кальчанка А.І., Левы С.В.

** Использование размещенной здесь неопубликованной информации для научных публикаций без письменного соглашения ее авторов запрещено. В случае использования части контента или страницы целиком на других интернет-ресурсах, обязательна ссылка на авторов и сайт iba.ptushki.org*